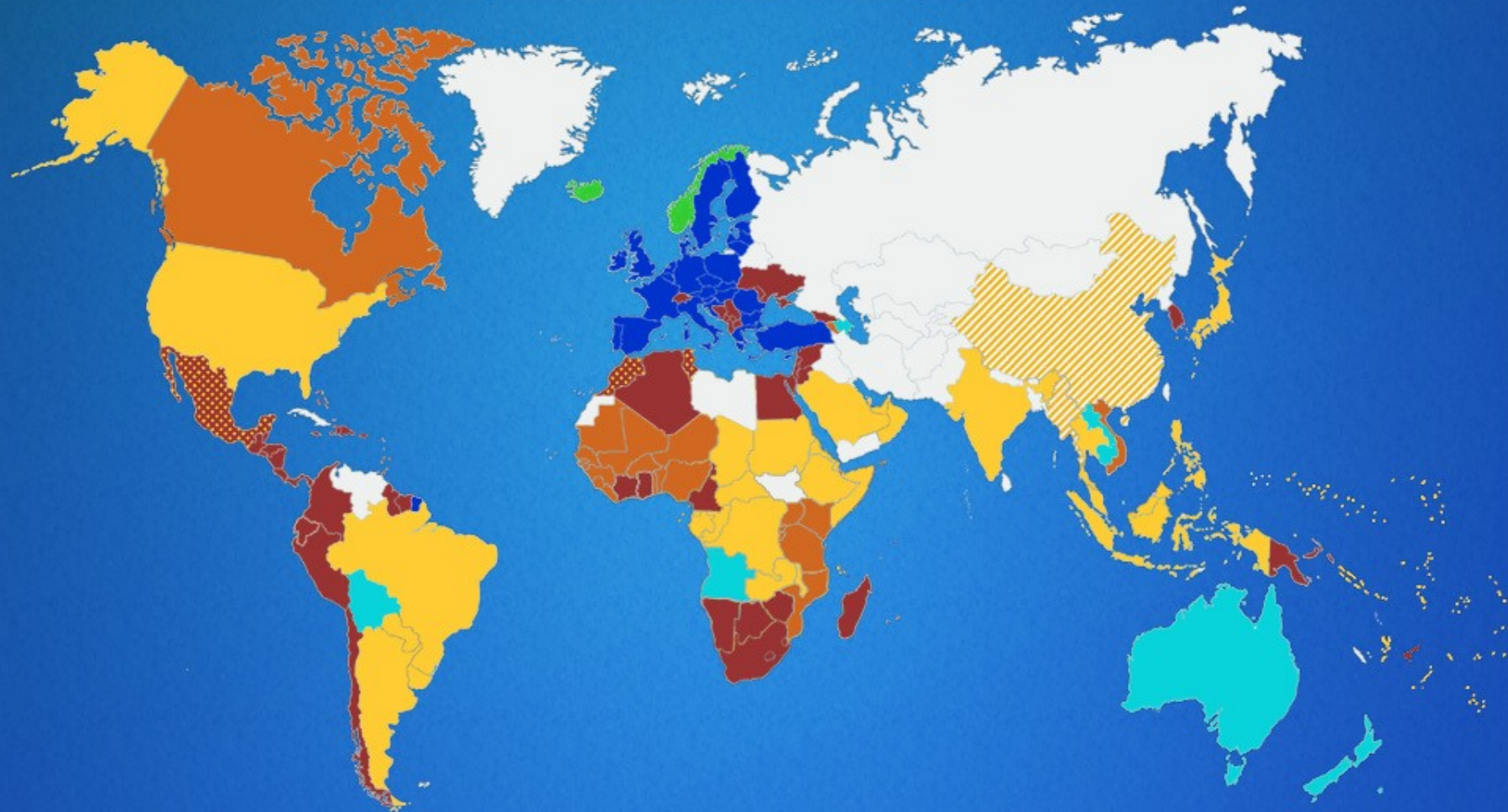

2. Mikroekonomie evropské integrace

THE STATE OF EU TRADE

2017

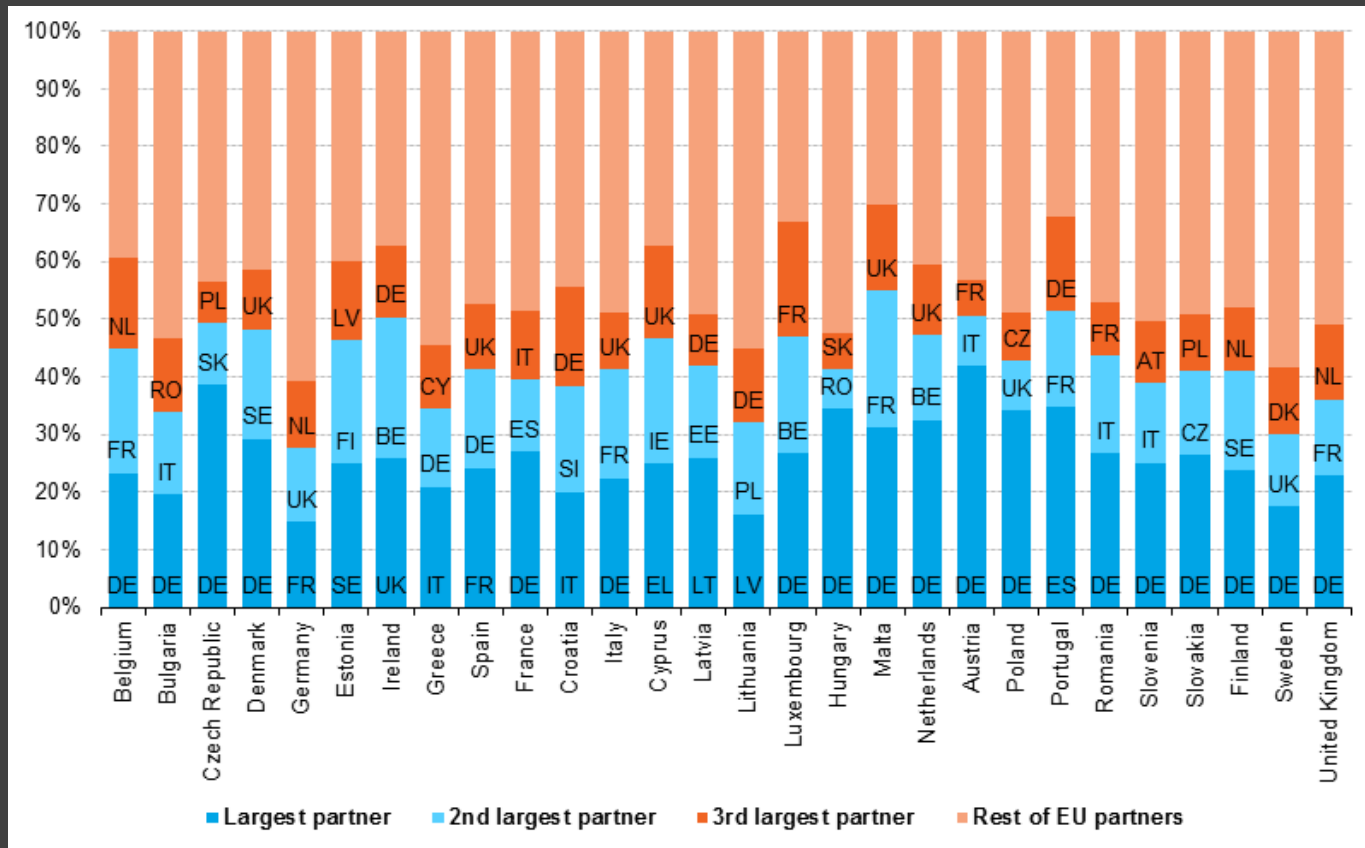

- EU & Customs union (Andorra, Monaco, San Marino, Turkey)
- European Economic Area (Norway, Iceland, Liechtenstein)
- Preferential trade agreement in place (FTA, EPA, DCFTA)
- Preferential agreement awaiting adoption/ratification
- Preferential trade agreement being negotiated
- Potential for free trade partnership
- Stand-alone investment agreement being negotiated
- Preferential agreement in the process of modernisation

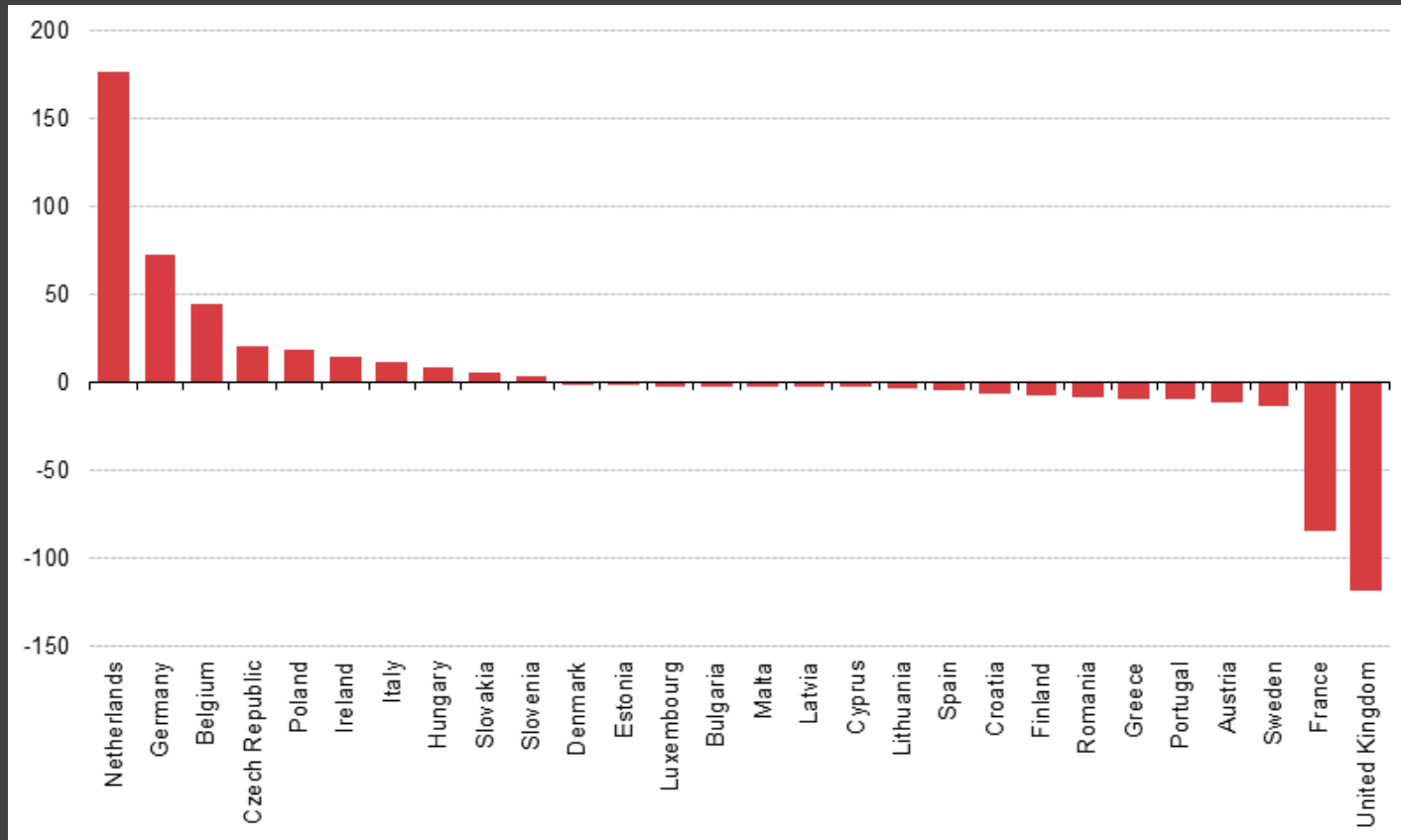
Exporty do jiných členských států, 2003, 2009 and 2015, mld. eur

	2003	2009	2015	Annual average growth rate (%)
Belgium	51	65	101	6
Bulgaria	2	4	8	11
Czech Republic	5	12	24	13
Denmark	17	22	33	6
Germany	231	300	505	7
Estonia	1	2	3	12
Ireland	31	32	52	4
Greece	4	7	12	9
Spain	34	49	89	8
France	115	130	188	4
Croatia	2	3	4	7
Italy	97	121	187	6
Cyprus	0	0	1	14
Latvia	1	2	3	17
Lithuania	2	4	9	12
Luxembourg	1	2	2	6
Hungary	6	12	17	9
Malta	1	1	1	2
Netherlands	51	80	125	8
Austria	20	27	41	6
Poland	8	20	37	13
Portugal	5	8	14	8
Romania	4	7	14	12
Slovenia	3	4	7	9
Slovakia	3	6	10	12
Finland	19	20	22	1
Sweden	37	39	52	3
United Kingdom	110	114	230	6

Největší obchodní partneři v EU

Intra EU obchodní bilance, 2015

Ratio of intra-EU exports of goods to intra-EU imports of goods, 2006-2015

	%											2015 Rank
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
Belgium	112	113	111	112	110	108	105	110	113	120	3	
Bulgaria	77	65	65	75	85	91	82	87	85	87	14	
Czech Republic	109	111	115	117	118	120	120	119	120	120	4	
Denmark	107	101	104	109	109	108	103	103	102	99	11	
Germany	122	126	122	117	114	110	108	108	109	112	8	
Estonia	64	63	68	77	81	83	75	76	78	82	19	
Ireland	138	132	135	173	163	153	155	138	125	131	2	
Greece	37	35	36	34	43	50	54	58	56	61	24	
Spain	75	73	79	87	91	95	103	106	101	98	12	
France	87	84	81	78	76	75	74	75	76	76	22	
Croatia	46	45	44	48	60	57	55	53	51	53	26	
Italy	101	104	105	99	96	98	104	105	107	105	10	
Cyprus	20	17	16	15	15	21	21	26	21	23	28	
Latvia	50	51	57	70	72	69	67	67	70	73	23	
Lithuania	74	67	80	98	96	95	97	86	79	82	18	
Luxembourg	107	98	95	103	78	71	70	71	75	86	15	
Hungary	110	115	116	124	125	122	119	117	112	114	7	
Malta	48	43	35	34	42	39	33	37	34	31	27	
Netherlands	181	178	180	177	185	185	186	186	189	183	1	
Austria	91	93	92	89	89	86	85	87	89	89	13	
Poland	95	91	89	100	100	100	105	107	109	115	6	
Portugal	64	64	60	59	63	73	80	81	77	79	21	
Romania	71	58	60	76	80	81	79	82	85	83	17	
Slovenia	90	94	93	100	104	105	105	109	115	116	5	
Slovakia	108	113	113	116	117	116	119	117	117	111	9	
Finland	100	98	95	88	86	85	82	80	82	80	20	
Sweden	100	95	95	94	91	87	89	87	86	85	16	
United Kingdom	82	75	78	76	76	78	72	69	66	61	25	

Ratio of extra-EU exports of goods to extra-EU imports of goods, 2006-2015

	%											2015 Rank
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
Belgium	86	85	78	86	91	88	94	92	87	80	21	
Bulgaria	74	57	55	60	76	80	81	86	83	88	16	
Czech Republic	72	74	66	73	66	70	84	92	89	82	19	
Denmark	112	115	113	122	132	137	143	139	133	141	4	
Germany	122	124	122	128	129	130	144	149	152	155	2	
Estonia	97	98	115	139	147	137	136	143	133	121	9	
Ireland	173	176	185	208	231	218	194	211	203	221	1	
Greece	27	28	29	34	40	50	58	58	56	58	26	
Spain	49	51	50	62	59	63	69	77	77	82	20	
France	102	100	97	106	106	99	105	107	106	115	10	
Croatia	52	54	50	52	58	62	66	66	93	96	13	
Italy	85	89	86	97	86	88	100	112	118	122	8	
Cyprus	18	15	15	19	19	22	30	46	41	61	25	
Latvia	63	66	81	104	112	123	137	136	134	125	7	
Lithuania	71	78	71	78	80	79	87	105	124	108	11	
Luxembourg	31	38	36	37	65	78	63	62	63	43	28	
Hungary	63	65	64	68	73	82	84	84	85	85	18	
Malta	107	153	166	153	140	157	171	113	58	71	23	
Netherlands	45	48	44	50	48	48	50	52	51	50	27	
Austria	135	131	122	121	121	117	119	122	127	126	6	
Poland	67	66	64	67	64	65	69	80	73	72	22	
Portugal	60	62	61	71	66	69	81	88	94	96	14	
Romania	51	56	57	71	80	87	92	112	105	100	12	
Slovenia	125	100	89	92	79	80	90	86	85	86	17	
Slovakia	48	49	51	55	54	56	63	70	69	70	24	
Finland	132	132	122	131	129	108	119	127	130	150	3	
Sweden	152	148	141	141	138	146	138	142	135	140	5	
United Kingdom	63	63	66	61	65	72	65	96	81	88	15	

Member States' exports of goods by product type, 2003, 2009 and 2015

	2003 (%)			2009 (%)			2015 (%)		
	Primary goods	Manufactured goods	Goods n.e.s.	Primary goods	Manufactured goods	Goods n.e.s.	Primary goods	Manufactured goods	Goods n.e.s.
EU28	14	84	2	18	81	2	17	81	2
Belgium	16	83	0	20	80	1	20	77	2
Bulgaria	21	74	6	34	65	1	31	67	3
Czech Republic	9	91	0	11	89	1	10	89	1
Denmark	30	66	4	32	66	3	29	69	2
Germany	8	89	3	10	88	2	10	88	2
Estonia	22	78	0	34	65	0	27	72	1
Ireland	10	86	4	10	86	4	13	87	1
Greece	34	64	2	47	51	2	54	44	2
Spain	21	78	1	24	75	1	25	73	2
France	15	84	1	18	80	2	18	81	2
Croatia	27	73	0	31	69	0	32	68	1
Italy	10	87	3	13	85	2	13	85	2
Cyprus	43	57	0	41	59	0	45	54	1
Latvia	38	61	0	36	64	0	39	60	0
Lithuania	37	63	0	44	56	0	39	60	0
Luxembourg	8	91	1	7	92	1	10	88	2
Hungary	10	89	1	11	87	2	12	87	0
Malta	5	95	0	24	75	1	24	75	1
Netherlands	29	69	2	33	63	4	31	68	1
Austria	11	88	1	14	85	1	12	87	1
Poland	15	85	0	16	84	0	18	82	0
Portugal	13	86	0	22	77	1	24	75	0
Romania	15	84	1	18	82	0	18	81	1
Slovenia	7	93	0	11	89	0	14	85	0
Slovakia	11	89	0	11	88	1	9	91	0
Finland	12	87	1	14	81	5	19	74	8
Sweden	12	83	5	18	82	1	19	79	2
United Kingdom	16	83	1	20	78	2	15	75	10

S a D diagramy

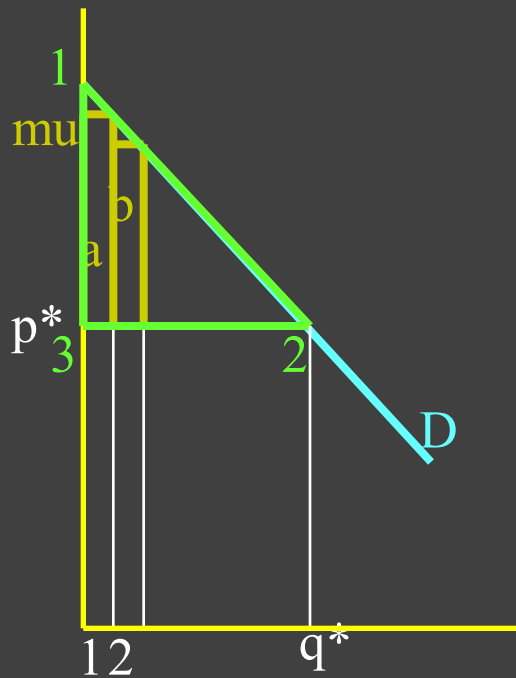
D křivka, MU

- zákazník poptává takové Q , kdy $p = MU$

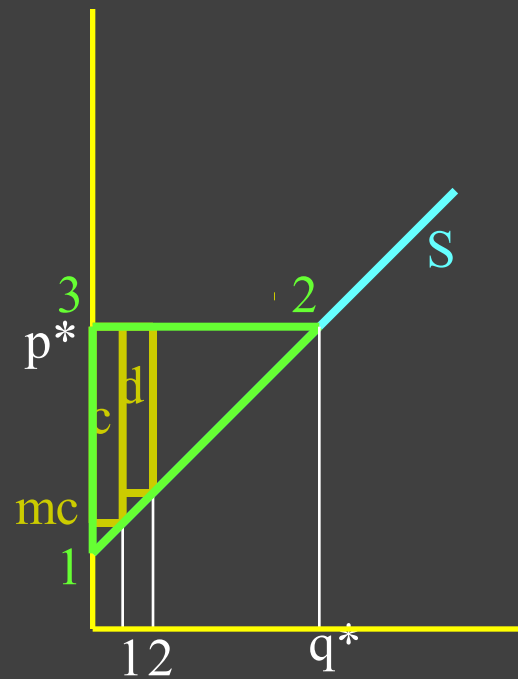
S křivka, MC

- firma nabízí takové Q , kdy $p = MC$

Analýza bohatství

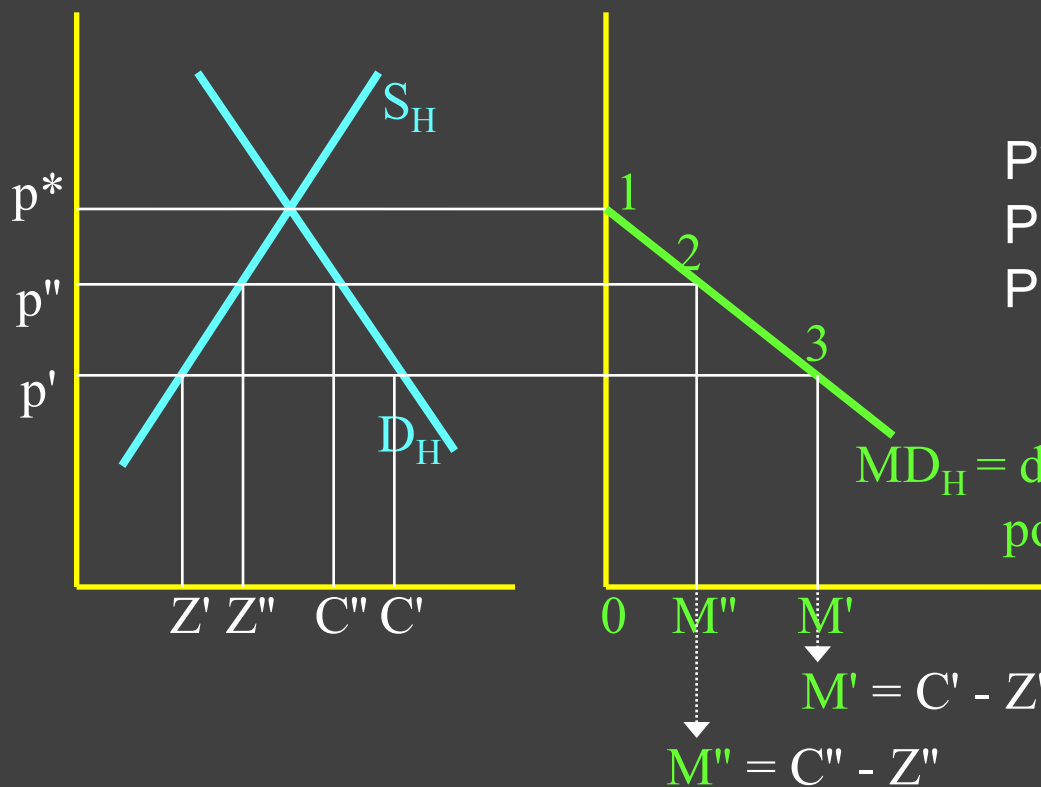

1,2,3 – přebytek spotřebitele
($mu > p^*$)

1,2,3 – přebytek výrobce
($mc < p^*$)

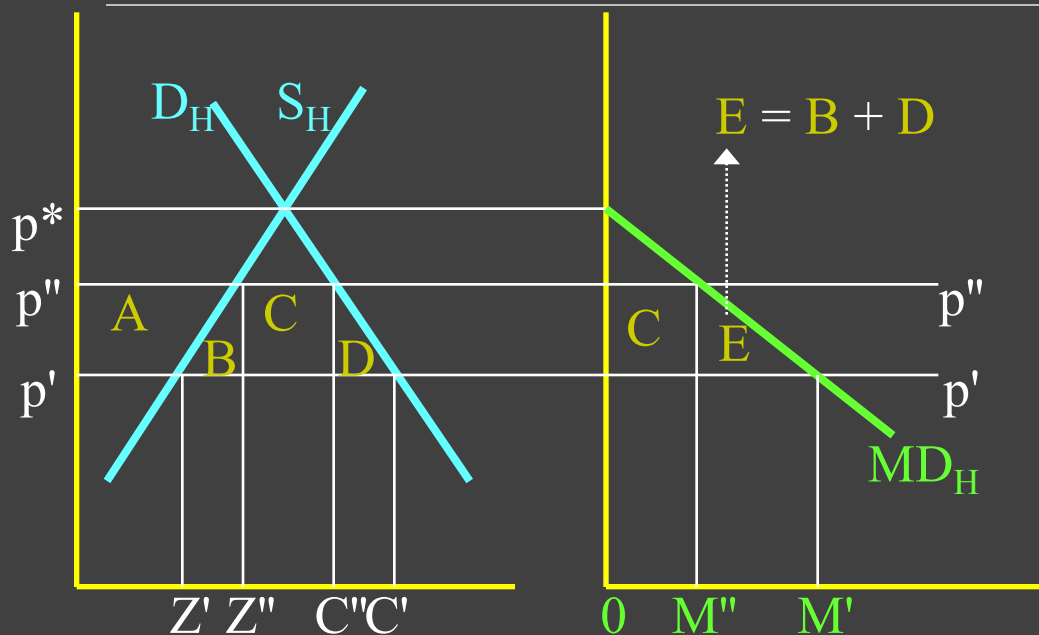
Poptávková importní křivka MD_H

- P^* $S_H = D_H, M = 0$ (na $MD_H, 1$)
- P' $S_H < D_H, M = M'$ (na $MD_H, 3$)
- P'' $S_H < D_H, M = M''$ (na $MD_H, 2$)

$MD_H =$ domácí poptávka po importu

Analýza bohatství

p' na p''

řebytku spotřebitele doma o $A+B+C+D$,

řebytku výrobce doma o A ,

celkového bohatství domácích subjektů o $B+C+D$

MD_H křivka

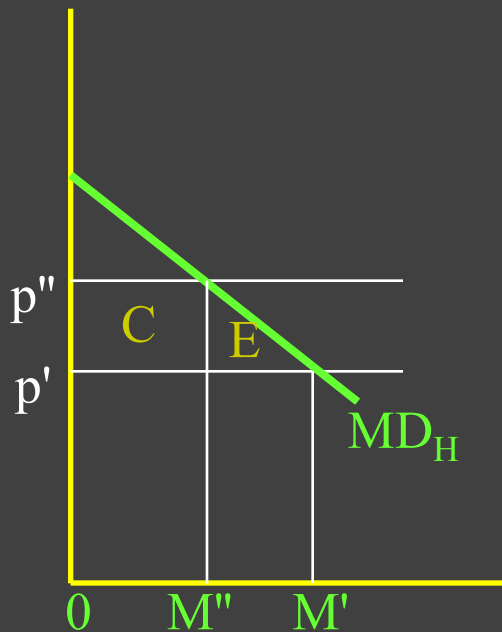
křivka mezní užitečnosti z importovaného zboží

- rozdíl mezi D_H a S_H
- $S_H = MC_H$, $D_H = MU_H$
- $MU_H - MU_C =$ čistý mezní zisk

M = nižší domácí výroba = nižší náklady

M = vyšší domácí spotřeba = vyšší užitek

Trade volume and border price effect

■ p' na p'' ■

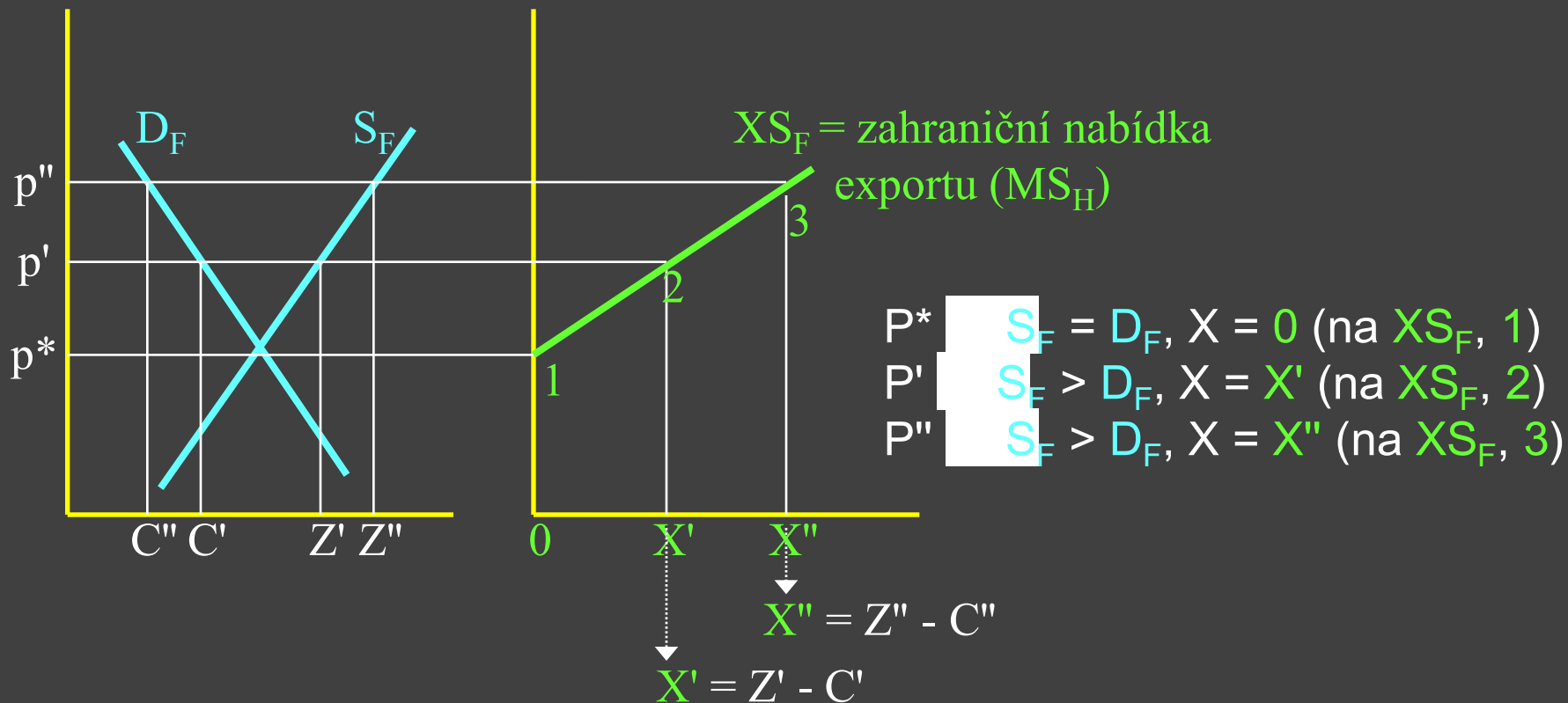
border price efekt

- ztráta přebytku **C**
- ztráta vyvolána vyššími import cenami
- $M'' * (p'' - p')$

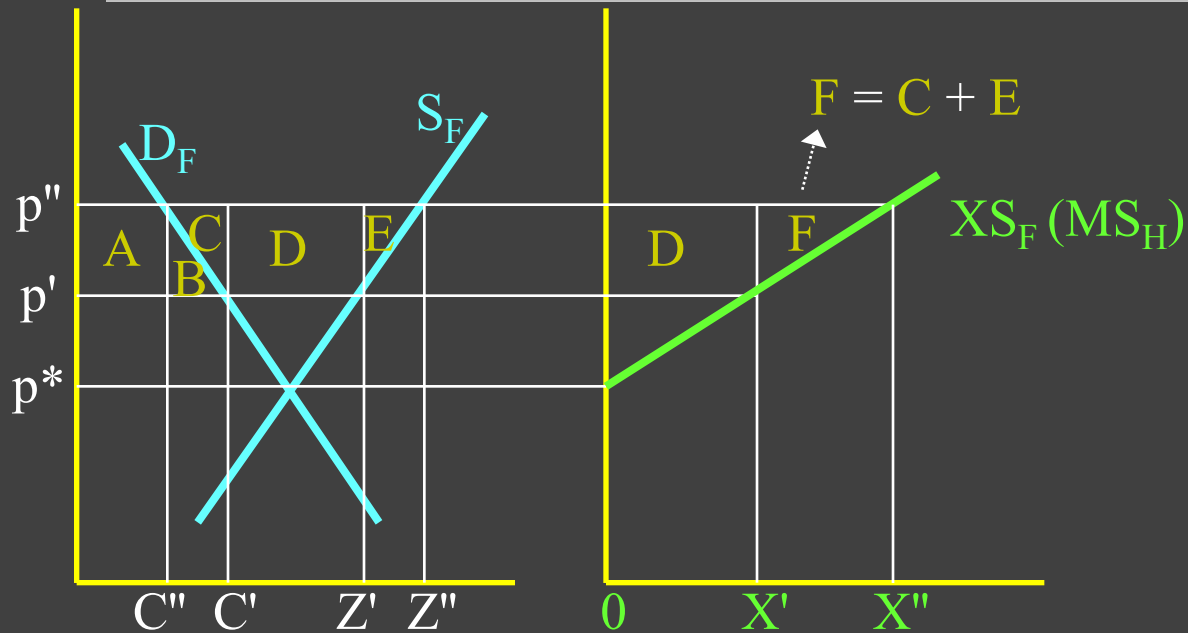
import volume efekt

- ztráta přebytku **E**
- ztráta vyvolána poklesem import množství
- $[(M' - M'') * (p'' - p')]/2$

Nabídková importní křivka MS_H

Analýza bohatství

p' na p''

řebytku spotřebitele v export zemi o $A+B$,

řebytku výrobce v export zemi o $A+B+C+D+E$,

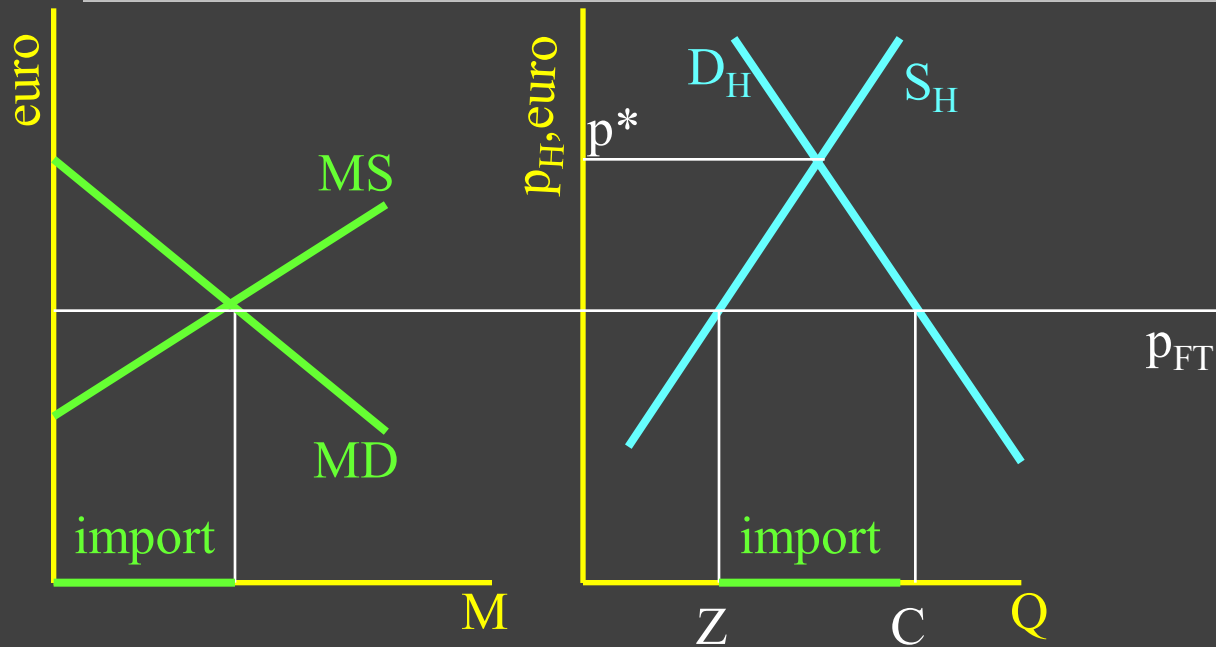
celkového bohatství zahraničních subjektů o $C+D+E$

MS_H křivka

křivka mezního zisku plynoucího z exportu

identická s XS_F - zahraniční nabídka exportu

MD-MS diagram

p_{FT} = cena volného obchodu (MD=MS)

p^* = cena při restrikci obchodu ($D_H=S_H$)

MFN (most favoured nation) analýza

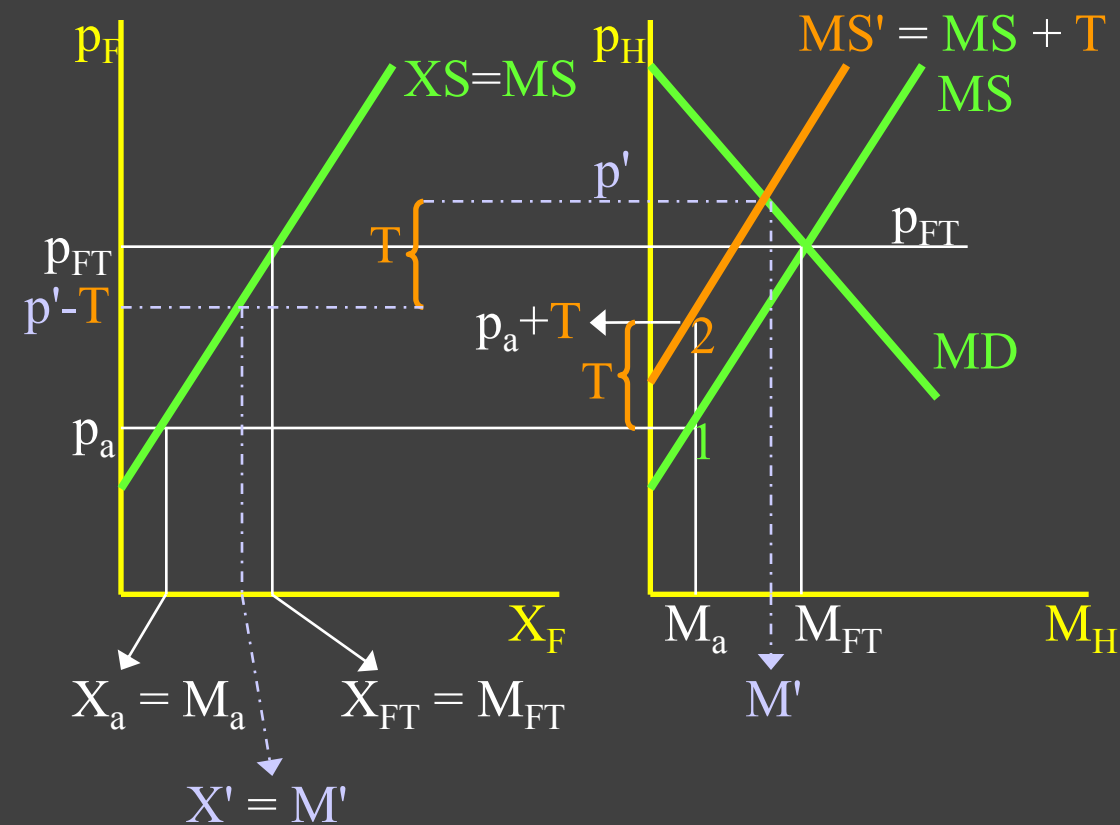
nediskriminační liberalizace obchodu

- překážky obchodu odstraňovány pro všechny stejně

nediskriminační protekcionismus

- překážky obchodu uvalovány na všechny stejně

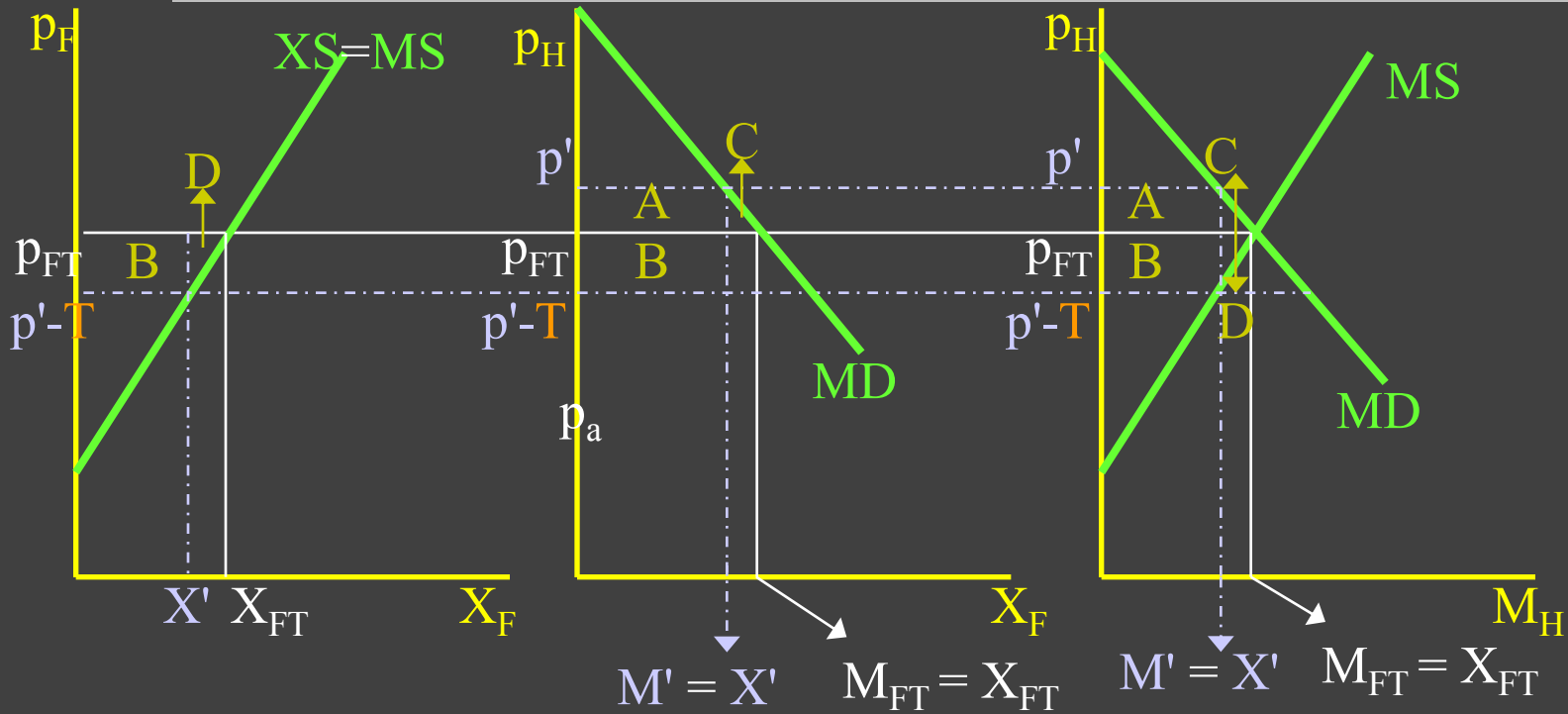
Cenové a množstevní efekty z cel

Výsledné efekty

- p_H z p_{FT} na p'
- p_F z p_{FT} na $(p' - T)$
- M_H z M_{FT} na M'
- ztráta domácích výrobců
- snížení domácí spotřeby

Analýza bohatství při zavedení cel

Zahraníčí
-B-D

Doma
soukromá sféra -A-C
stát +A+B
celkem B-C (+,-)

Globálně
zahraníčí -B-D
doma B-C
celkem -D-C (-)

MFN cla

dochází k redistribuci bohatství

celkový efekt na domácí ekonomiku nejistý

- závisí na sklonu MD, MS
- závisí na velikosti T

celkový globální efekt vždy negativní

Typy protekcionismu

DCR (domestically captured rent) bariéry

- renta pro domácí ekonomiku
- cla, kvóty vlastní-li licenci domácí importní firma

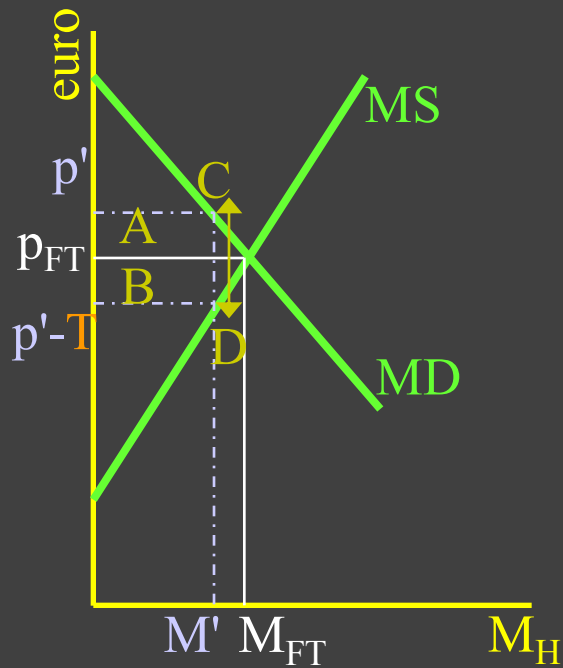
FCR (foreign captured rent) bariéry

- renta pro zahraniční ekonomiku
- kvóty vlastní-li licenci zahraniční exportní firma

frikční bariéry

- nevytváří rentu
- certifikace, zdravotní limity, byrokratické překážky

DCR bariéry

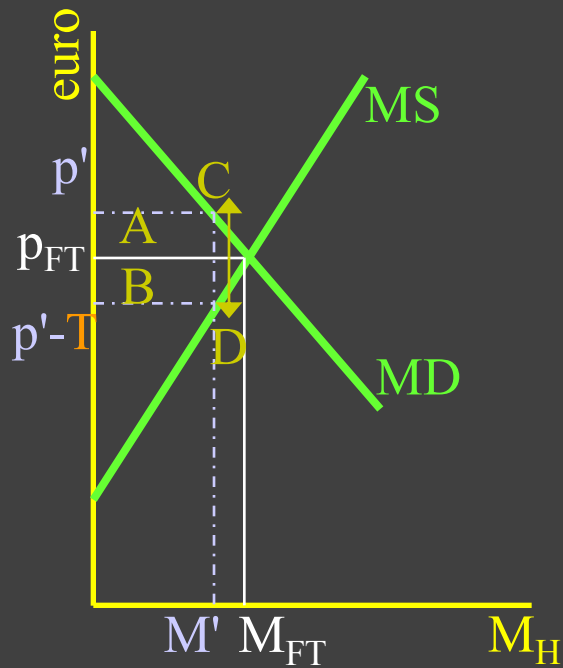
cla

- rentu **A+B** obdrží vláda

kvóta

- rentu **A+B** obdrží vlastník licence (domácí importér)

FCR bariéry

kvóta

- rentu $A+B$ obdrží vlastník licence (zahraniční exportér)

Preferenční diskriminace

PTA (Preferential Trade Arrangement)

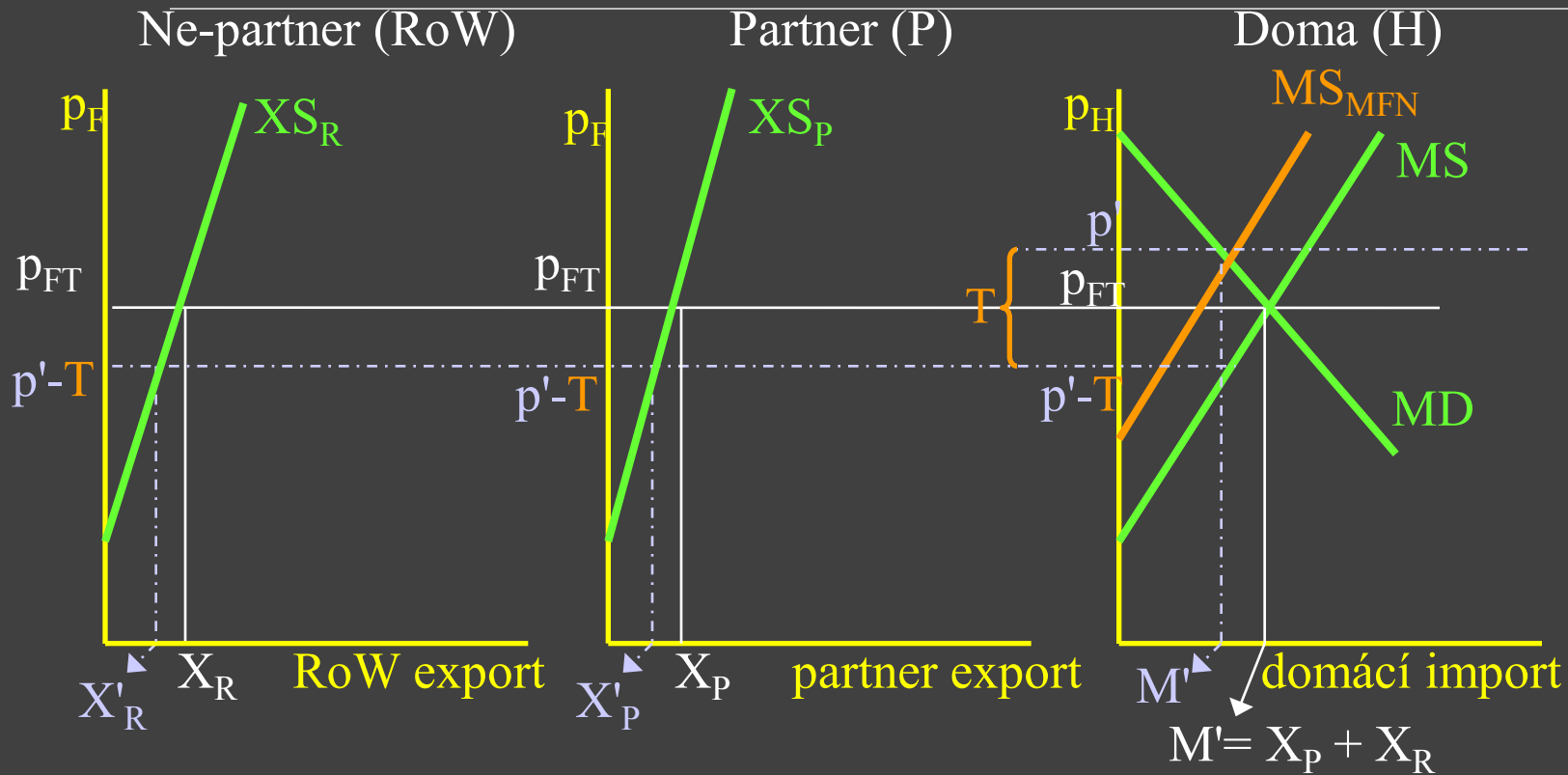
diskriminační liberalizace obchodu

- překážky obchodu odstraňovány pouze určitým zemím

diskriminační protekcionismus

- překážky obchodu uvalovány s výjimkou určitých zemí

PTA diagram, MFN cla

volný obchod: p_{FT} , X_R , X_P , M

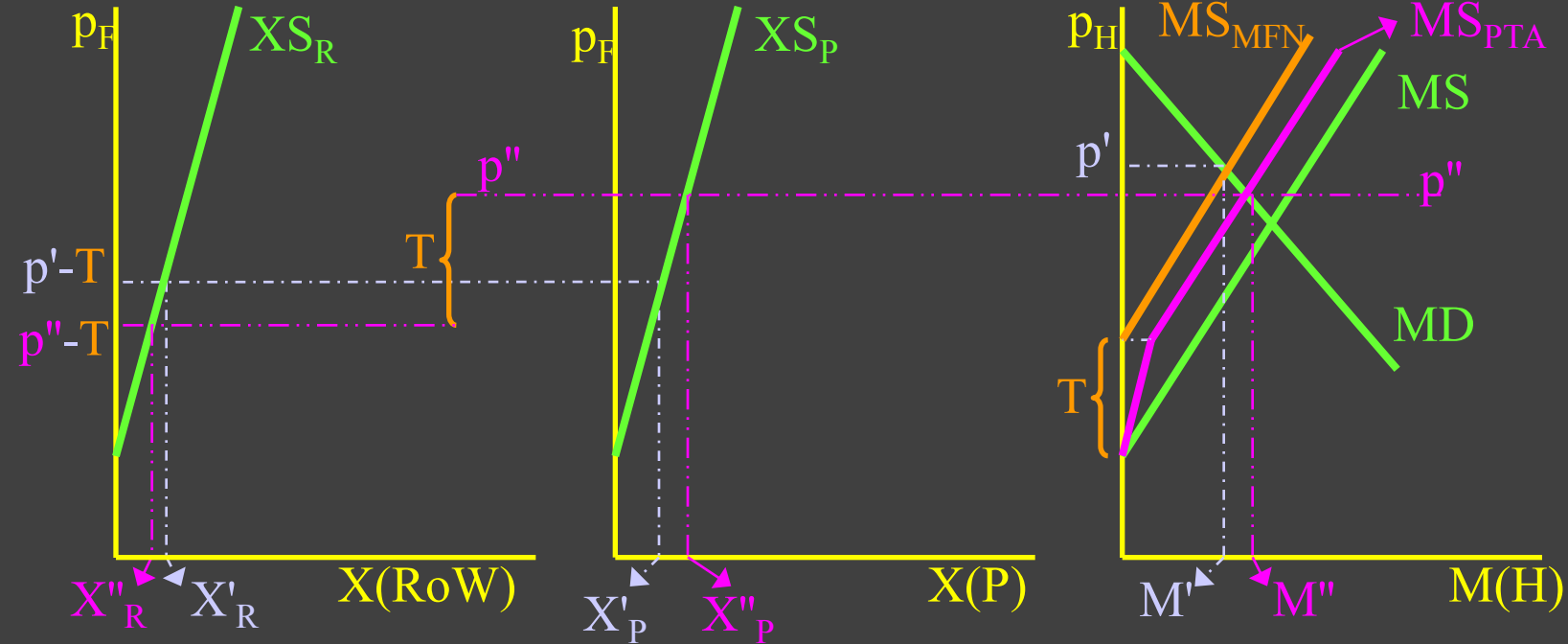
MFN cla: p' (H), $p'-T$ (RoW, P), X'_R , X'_P , M'

PTA diagram, z MFN na PTA cla

Ne-partner (RoW)

Partner (P)

Doma (H)

z $p' - T$ na $p'' - T$
z X'_R na X''_R

z $p' - T$ na p''
z X'_P na X''_P

z p' na p''
z M'_H na M''_H

Efekty tvorby obchodu a přesunu obchodu

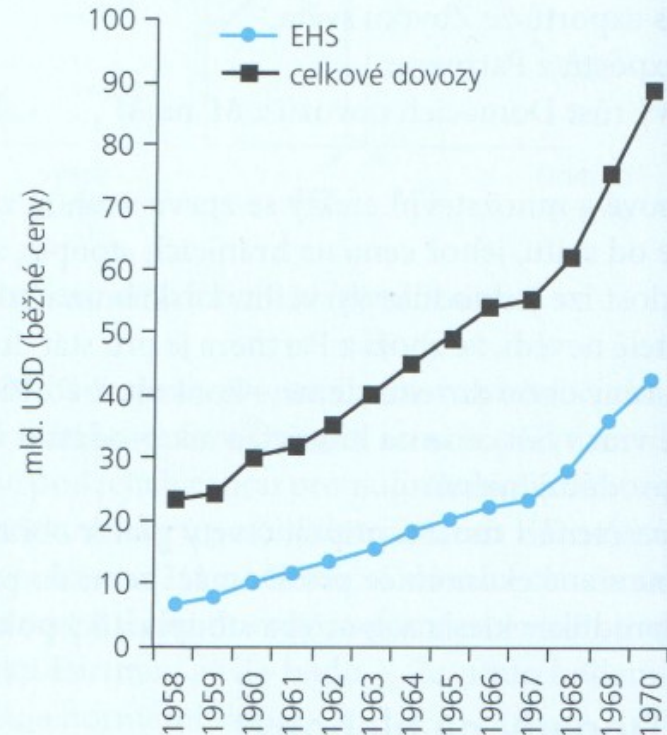
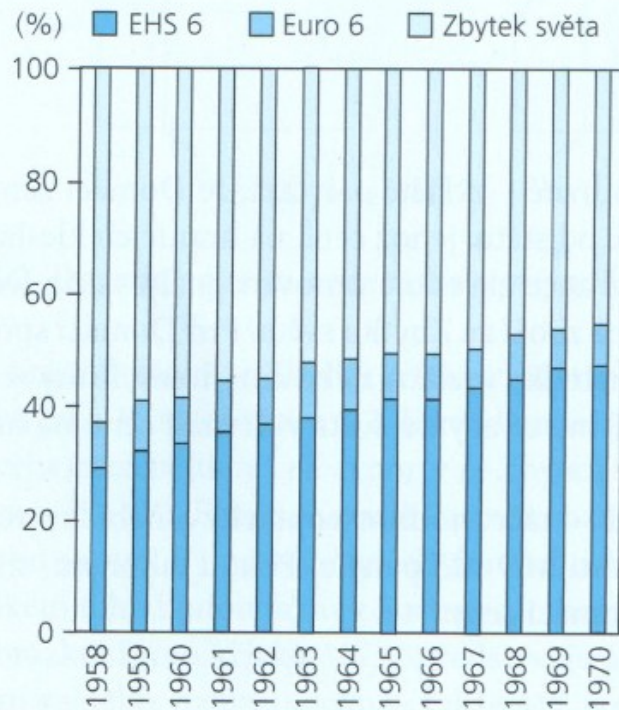
Tvorba obchodu (trade creation)

- růst importu z M' na M''
- množství nakupovaného za nižší MC (P) oproti vyšším MC (H) bohatství

Přesun obchodu (trade diversion / supply switching)

- pokles exportu u RoW z X'_R na X''_R ((P) na úkor (RoW))
- množství nakupovaného za vyšší MC (P) oproti nižším MC (RoW) bohatství

Trade creation + trade diversion v ES

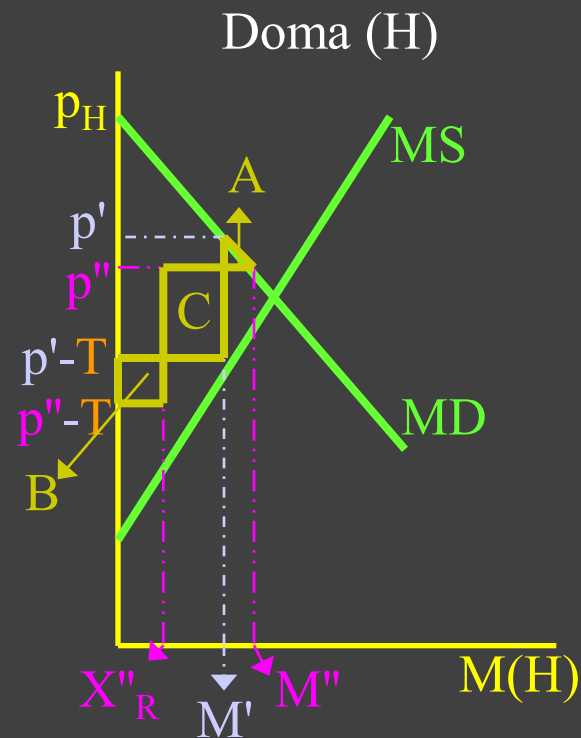
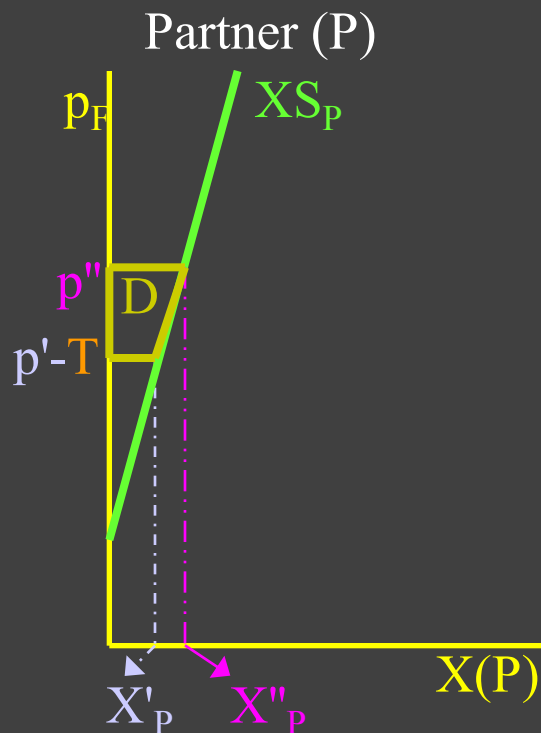
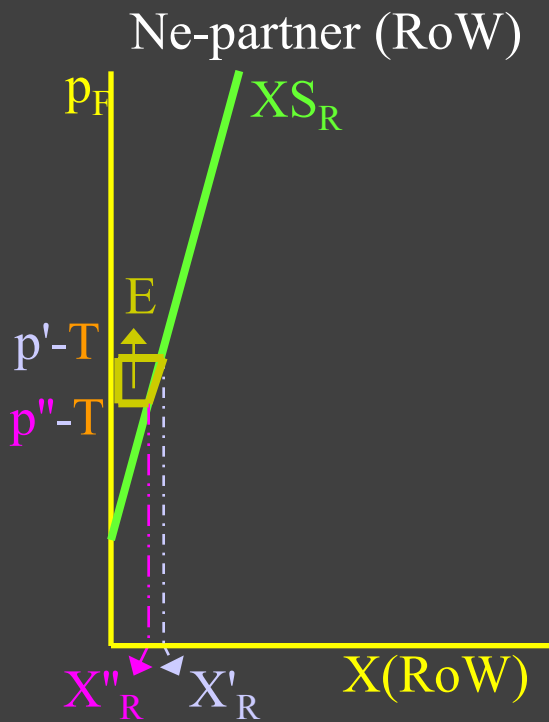

Obr. 5.3 Přesun nabídky a budování společného trhu, 1958–1970

Poznámka: Levý graf ukazuje podíl EHS 6 dovozů ze tří regionů. Euro 6 jsou země, které se k EU připojily do poloviny 80. let – Velká Británie, Irsko, Dánsko, Španělsko, Portugalsko a Řecko.

Zdroj: www.europa.eu, © Evropská unie, 1995–2013

Analýza bohatství - PTA

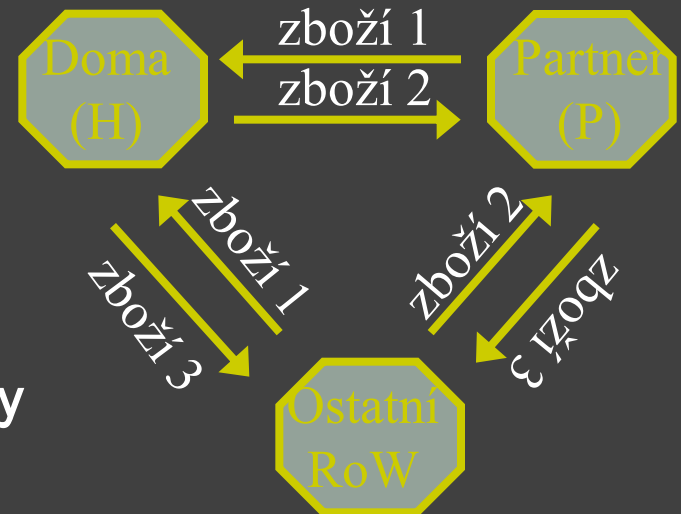
(-) price efekt } E
 (-) volume efekt } E

(+) price efekt } D
 (+) volume efekt } D

(+) volume efekt - A
 (-) price efekt - C
 (+) price efekt - B
 Total: $A+B-C$

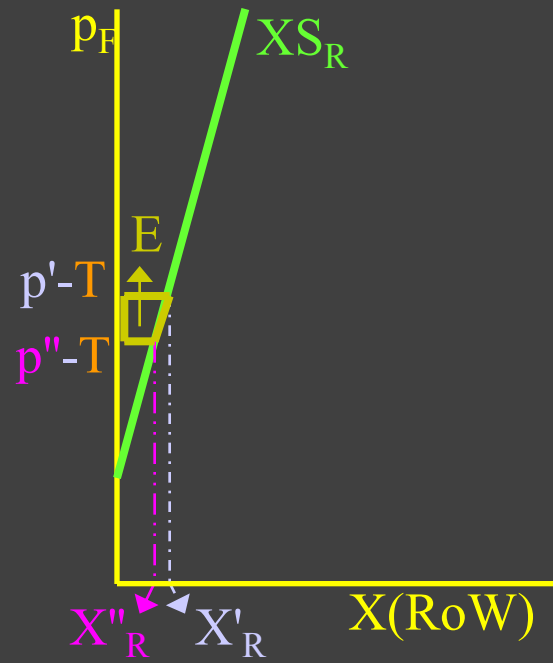
Analýza celní unie (CU)

- FTA uvnitř zóny
- společný vnější celní sazebník
- předpoklady analýzy
 - země H, P tvoří CU
 - země RoW stojí vně
 - původně H, P, RoW MFN cla na všechny importy

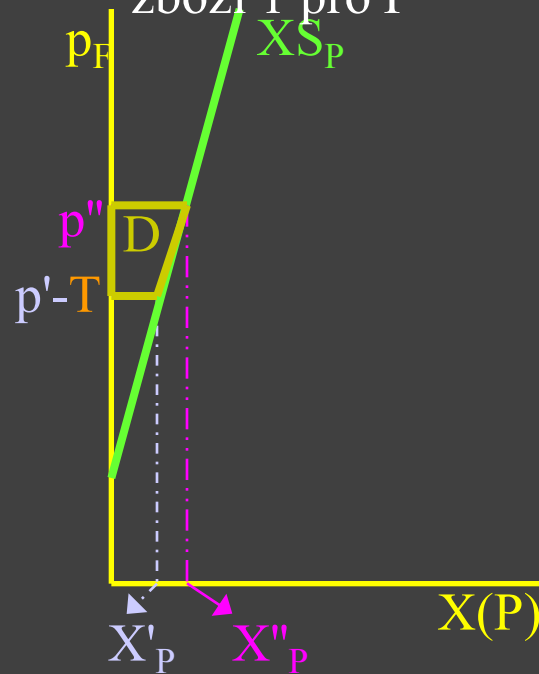
Analýza bohatství - CU

zboží 1&2 pro RoW

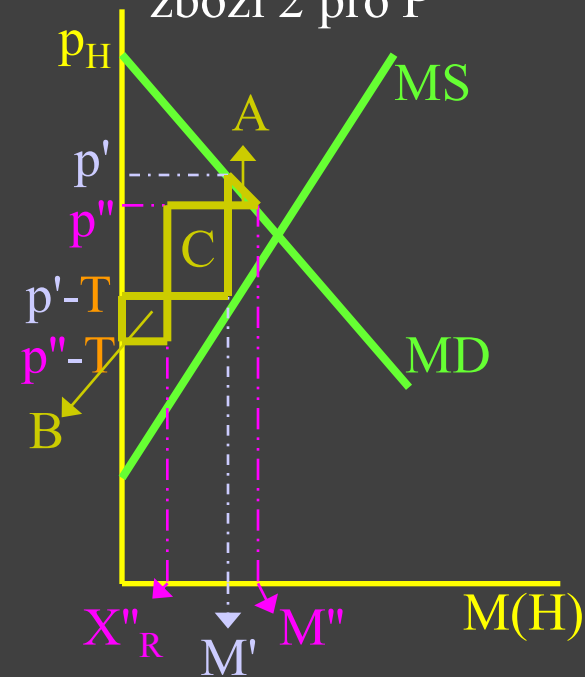
import trh: beze změn
export trh: $-E(P)-E(H)$

zboží 2 pro H
zboží 1 pro P

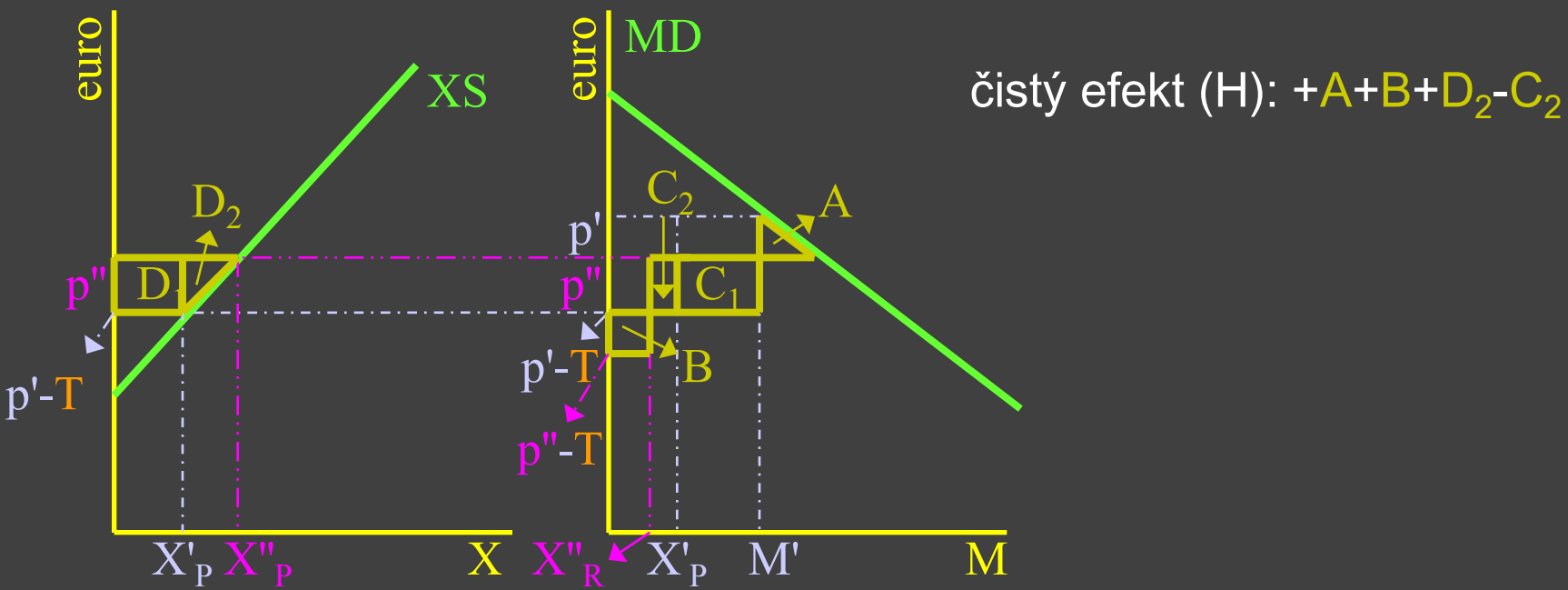
import trh: $+A+B-C$
export trh: $+D$

zboží 1 pro H
zboží 2 pro P

import trh: $+A+B-C$
export trh: $+D$

Analýza bohatství - CU

ztráta C_1 (zb.1) = zisk D_1 (zb.2)

Efekty CU

CU je pro H zemi přínosnější než jednostranné snížení cel pro partnera

- $+A+B-C$ (jednostranné snížení cel)
- $+A+B+D_2-C_2$ (CU)

CU je pro RoW zemi horší než jednostranné snížení cel H země pro P zemi

- $-E$ (jednostranného snížení cel)
- $-E-E$ (CU)

Sekundární efekty CU

RoW bylo donuceno k

M zůstalo beze změn

 Krátké období: obchodní deficit

je pravděpodobná depreciační měny

 X

 M

 dlouhé období: bilance obchodu se vyrovná

Frikční liberalizace

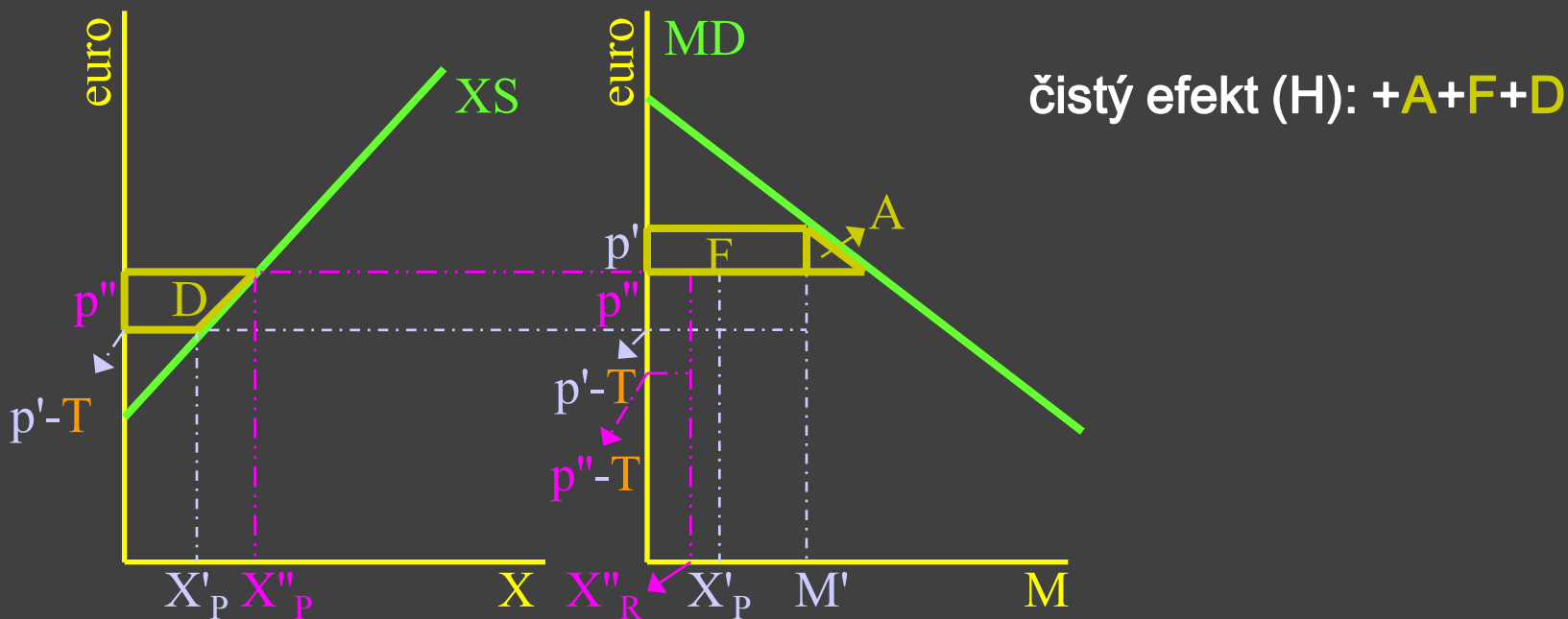
cenový efekt a efekt objemu (price + volume effect)

- analogické preferenční liberalizaci
- celkově oba efekty vždy pozitivní

efekty bohatství

- analogické preferenční liberalizaci
- navíc není přítomna ztráta celního výnosu

Analýza bohatství – frikční liberalizace

CU x FTA

1957 se země v Římské smlouvě zavázaly k vytvoření CU (v rámci EEC)

1960 se jiné země zavázaly k vytvoření FTA (v rámci EFTA)

Přesun obchodu

cla mezi zeměmi navzájem odstraněna

cla vůči třetím zemím různá

→ celní spekulace (dovážet přes zemi s nejnižšími cly) = trade deflection

způsoby eliminace celních spekulací

→ vytvoření CU

→ rules of origin

Pravidla původu (Rules of origin)

pravidla bezcelního obchodu v rámci FTA

bez cla se obchodují výrobky vyrobeny na území FTA

- problémem je určení místa výroby (např. počítač ve Švýcarsku sestaven z asijských komponent)

zboží je klasifikováno a podle ní se pak obchoduje s nebo bez cel

- problémem je obcházení klasifikací (např. monitory podléhají clům, v sestavě jsou již kancelářskou technikou a exportují se bezcelně)

Problémy pravidel původu

dodatečný náklad

- zboží se upravuje (přebaly, sestavy), aby bylo v bezcelní kategorii
- někdy náklady tak vysoké, že firmy raději platí cla i u domovských výrobků

skrytý protekcionismus

- v podmínkách často zohledňování největší hráči a to tak, aby v kategorii bezcelní byli jediní

Problémy CU

nutný určitý stupeň politické integrace

problém vytvoření společného celního sazebníku

- velká zemědělská cla (Francie – ochrana zemědělců, UK – vysoké ceny potravin)

většina obchodních uskupení setrvává v režimu FTA

Pravidla WTO

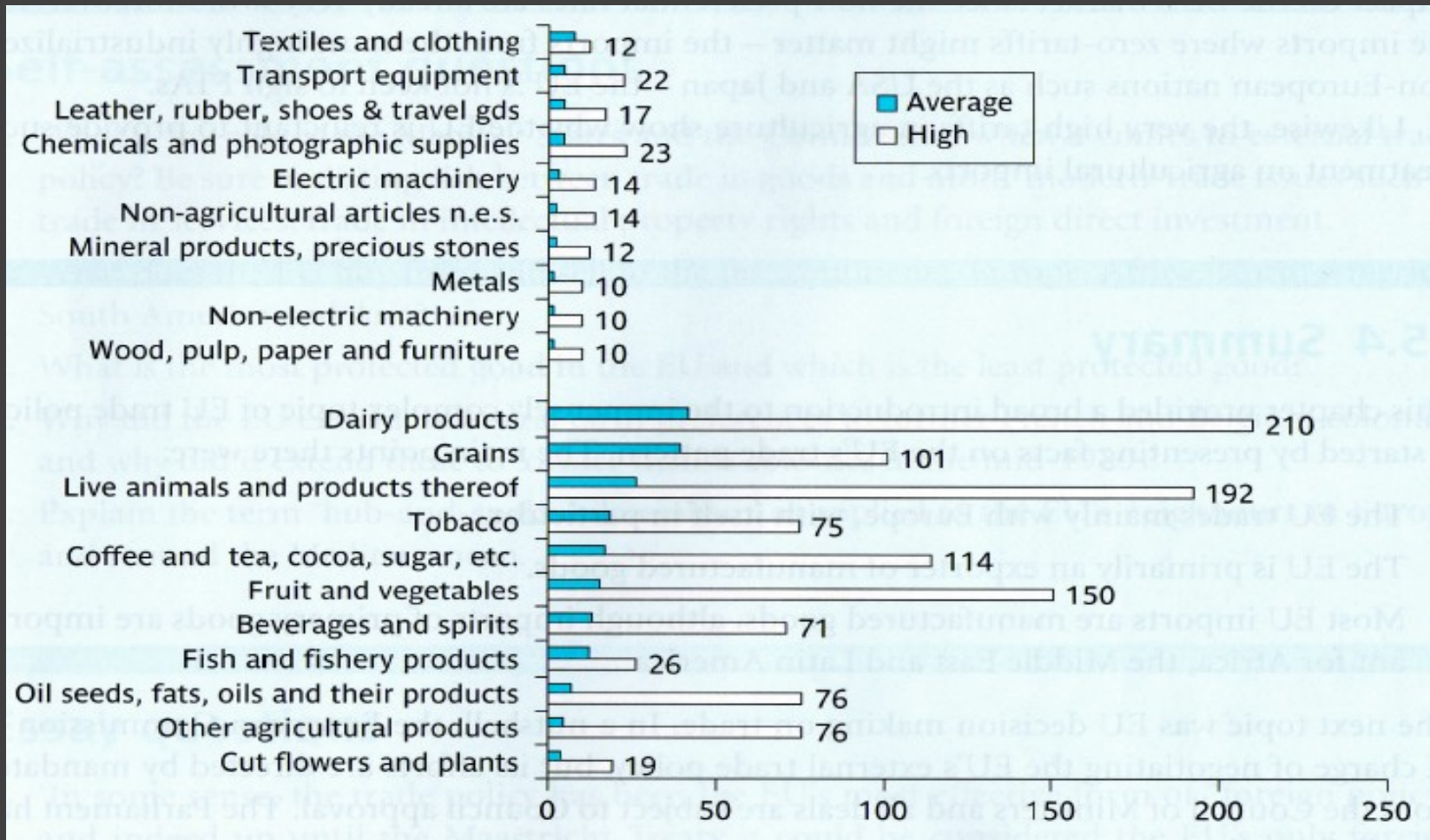
nediskriminace v obchodní politice

- cla uvalována v režimu MFN

výjimky pro FTA a CU

- cla musí být mezi členskými zeměmi odstraněna aspoň u 80% obchodu
- odstranění cel musí být do 10ti let
- cla společného sazebníku nesmí být obecně větší než před jeho zavedením

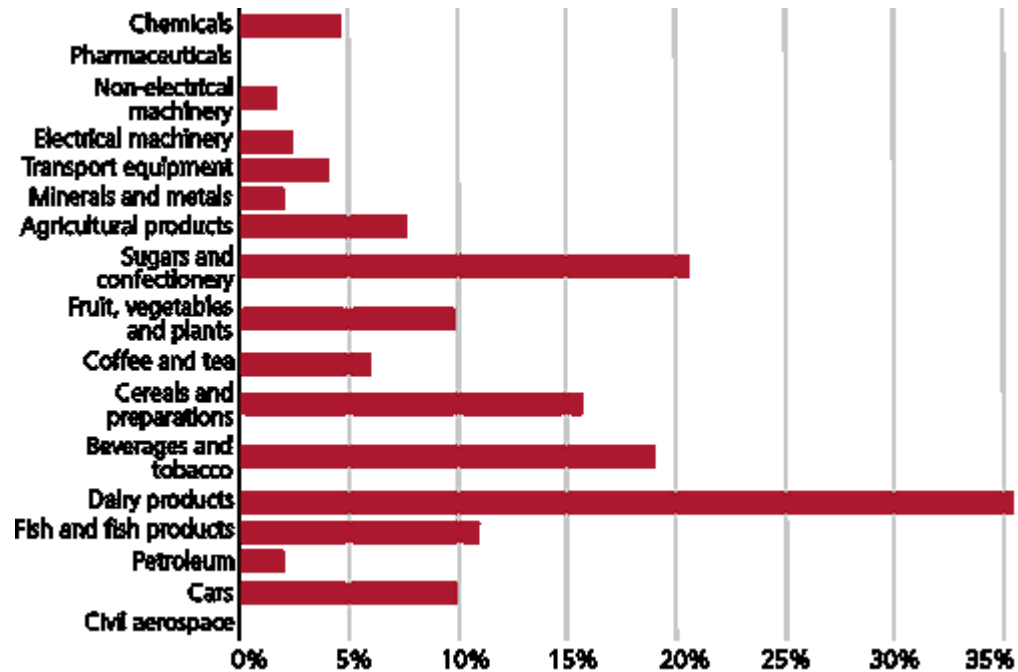
Clav EU

Clav EU

EU MFN applied tariffs, 2013		
	Simple average	Tariff range
	%	%
WTO agricultural products	14.8	0-197
Animal products	20.4	0-192.1
Dairy products	31.7	1.5-164.8
Fruit, vegetables and plants	13.3	0-197
Coffee, tea, cocoa and preparations	11.6	0-18.7
Cereals and preparations	18.1	0-94
Oilseeds, fats, oils and their products	7.5	0-154.1
Sugars and confectionary	25.4	0-135.3
Beverages, spirits and tobacco	14.2	0-196.3
Cotton	0	0
Other agricultural products, n.e.s.	5.6	0-83.5
Source: WTO EU Trade Policy Review 2013		

Cla v EU 2016

Extra-EU trade covered by preferential trade agreements, by tariff and eligibility, 2007-2016

